

EKO-LOGISKT. MILJÖMÅL I KIMITOÖNS - KOMMUN

**ÅR 2020 ÄR VI BÄST I FINLAND I FRÅGOR SOM RÖR
MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING**

MILJÖMÅL I KIMITOÖNS – KOMMUNEKO-LOGISKT

Kommunens miljömål, har utarbetats i en process som kallas EKO-LOGISKT och som startade våren 2009. I processen har kommuninvånare, sommarboare, företag och föreningar medverkat. En enkät bidrog med ca 60 värdefulla svar. I ett seminarium, dels för kommunens personal, dels för allmänheten deltog ca 70 personer och bidrog med innehåll till programmet. EKO-LOGISKT innehåller åtgärder under perioden 2010 – 2020.

Programmet EKO-LOGISKT beskriver kommunens mål inom hållbar utveckling. Mera preciserat; EKO-LOGISKT är kommunens och samhällets Kimitoöns handlingsprogram inom miljö- och energiområdet. I programmet för hållbar utveckling, beaktas ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter. Det är viktigt att inse att ekologiska hänsyn i allmänhet har positiva effekter på ekonomi och alldeles speciellt syns betydelsen för sociala och kulturella aktiviteter.

Arbetet med hållbar utveckling syftar till att Kimitoön är en föregångare i miljöfrågor. Hållbar utveckling ges en sådan status och ställning i det kommunala vardagsarbetet att det stärker kommunens profil och image hos kommuninvånarna, potentiella inflyttare, fritidsboende och bland samarbetspartners inom näringslivet.

Anställda och förtroendevalda inom Kimitoöns kommun är ansvariga för att miljömålen uppnås och att fastslagna åtgärder följs. Kommunstyrelse och fullmäktige har ansvaret för att de strategiska besluten följer riktlinjerna i programmet för hållbar utveckling – EKO-LOGISKT. Kommunens tjänstemannaledning har ett speciellt uppdrag att få EKO-LOGISKT att bli en del av det dagliga arbetet i kommunen.

OMRÅDEN OCH TYNGDPUNKTER

SOM KOMMUNEN FOKUSERAR PÅ I MILJÖARBETET.

ENERGI - Begränsad klimatpåverkan och Kimitoö baserade energilösningar

VATTEN - Rent dricksvatten, levande sjöar och vattendrag samt Skärgårdshavet i balans

LIVSMILJÖ – Resurssnåla kretslopp, god bebyggd miljö och vård av natur och kulturmiljöer

KUNSKAP – Utbildning och information är basen för miljöhänsyn

Så här arbetar vi EKO-LOGISKT

- ✓ Samarbete och arbete i olika nätverk
- ✓ Mål som är konkreta, mätbara och nära invånarna
- ✓ Uppföljning av miljömålen vartannat år och avdelningarnas mål varje år
- ✓ Hållbar utveckling blir en naturlig del av kommunens och Kimitoöns utveckling

ENERGI - Begränsad klimatpåverkan och Kimitoö baserade energilösningar

Energianvändningen är nyckelfaktorn i klimatpolitiken. Det är viktigt att Kimitoön blir självförsörjande på energi i så stor utsträckning som möjligt och det är också viktigt att energin produceras klimatsmart. Träbränsle och vindkraft är de energiformer som det finns naturliga förutsättningar för på ön. Biogas kan också utvecklas till en energikälla av betydelse i framtiden. Minskningen av energianvändningen är den åtgärd som enklast, snabbast och billigast kan tas i bruk.

HELA KIMITOÖN

Användningen av förnyelsebar energi uppgår 2020 till minst 47 % av den totala energianvändningen (exklusive storindustrin).

Ansvar: Kommunen, kommunens bolag och affärsverk, företagen, kommuninvånare.

Medel: Rådgivning, utnyttjande av statliga stöd, utveckling av områdes och fjärrvärmenät som använder förnyelsebara energiformer

De klimatpåverkande utsläppens nivå utreds fram till 2012 och efter det minskas utsläppen årligen med minst xx %. Mätare CO2.

Ansvar: Kommunen, energiprojekt

Medel: Årlig uppföljning i kommunens verksamhetsberättelse

Kommunen verkar för tillgång på förnybara drivmedel för fordonstrafiken, gas, etanol, biodiesel eller el, av en sådan omfattning att det har praktisk betydelse för användningen på Kimitoön.

Ansvar: Kommunen, energiprojekt

Medel: Kontakter med bränsleförsäljare och energibolag

KOMMUNEN

Fastigheterna energikartläggs och användningen av energi effektiviseras med minst 5 % per år.

Ansvar: Kommunen, avdelningen för miljö- och teknik, kommunens bostadsbolag

Medel: Systematisk energicertifiering och heltäckande kontroll av energianvändningen klar inom 2012. ESCO- service principerna utnyttjas där det är möjligt. Årlig uppföljning i kommunens verksamhetsberättelse.

Kommunen ansluter sig under 2011 till Energieffektiviserings avtalet med arbets- och näringsministeriet (KETS) eller till den för mindre kommuner avsedda Kommunernas energiprogram (KEO)

Ansvar: Kommunen, avdelningen för miljö och teknik.

Medel: Avtalet eller programmet används som ett benchmarking redskap.

Vid varje nybygge eller grundrenovering planeras fastigheterna så att de till 75 % förses med energi från förnybara energikällor.

Ansvar: Kommunen, avdelningen för miljö- och teknik, energiprojekt

Medel: Utredning av användbara energikällor i projektplaneringsstadiet vid investeringar. Årlig uppföljning i kommunens verksamhetsberättelse.

Kommunen upphandlar bilar för eget bruk med bästa möjliga miljöanpassade drivmedel

Ansvar: Kommunen, samtliga avdelningar som upphandlar bilar

Medel: Utredning av användbara drivmedel vid nyskaffning av bilar. Årlig uppföljning i kommunens verksamhetsberättelse.

Kommunen har kontinuerligt utvecklingsprojekt inom energiområdet som arbetar för ökning av lokalt producerad el, värme och drivmedel från förnybara energislag.

Ansvar: Kommunen, utvecklingsavdelningen, avdelningen för miljö- och teknik, kommunens bolag

Medel: Utredning av användbara energikällor i projektplaneringsstadiet vid investeringar. Årlig uppföljning i kommunens verksamhetsberättelse.

Transporter görs energieffektivt och energiinriktat, energin beaktas vid upphandling av transporter och samåkning är en norm.

Ansvar: Kommunen, kommunalt anställda

Medel: Vid upphandlingar av transporter är energiformen ett utvärderingskriterium och ett samåknings system utarbetas på nätet. Traditionella arbets- och mötesförfaranden ersätts med nätbaserade möten och distansarbete.

VATTEN - Rent dricksvatten, levande sjöar och vattendrag samt Skärgårdshavet i balans

På Kimitoön har gjorts och det görs mycket för att skydda vattnet. Åtgärderna bör fortsätta. Kimitoön är en skärgårdskommun och beroende av att Skärgårdshavet och Östersjön är i balans. Kimitoön är en stor lantbrukskommun vilket i sig är en utmaning för vattenskyddet men också en förutsättning för att uppnå ett kretslopp av näringsämnen.

HELA KIMITOÖN

Öns grundvattenområden skyddas och används så att vattentillgången och kvalitén inte äventyras.

Ansvaret: Kommunen, Kimitoöns Vatten, ELY-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser,

Medel: Planläggning. Skyddet och användningen av grundvatten följer föreskrifterna i statsrådets principbeslut "Riktlinjer för vattenskyddet fram till 2015."

Kommunens miljöskyddsföreskrifter.

För sjöar, våtmarker och vattendrag på Kimitoön uppgörs skydds- eller åtgärdsplaner.

Ansvaret: Kommunen, by- och andra föreningar, markägare, invånarna runt vattendragen.

Medel: Kommunens planläggning, projektbaserad verksamhet där de ansvariga bildar nätverk och söker finansiering för åtgärder.

Kommunens miljöskyddsföreskrifter.

Östersjön och Skärgårdshavet i balans och en levande skärgård, genom minskade utsläpp och genom resurssnåla kretslopp.

Ansvaret: Kommunen och alla som bor och verkar på Kimitoön

Medel: Kontroll av öns näringsbalans, kontinuerlig uppföljning av reningsresultat, intensiv upplysnings och rådgivningsverksamhet gällande ombyggnad av avlopp. Näringsbalansen redovisas i kommunen verksamhetsberättelse.

Kommunen är med i Östersjö utmaningen.

KOMMUNEN

Reningsverkens utsläpp överträffar klart miljötillståndets utsläppsnivåer fram till 2014

Ansvar: Kimitons Vatten affärsverk

Medel: Årsresultatet av reningsresultaten redovisas i affärsverkets årsberättelse samt till kunderna.

Avloppsslammet från reningsverken processas på Kimitoön eller inom närområdet och slammet återanvänds till 80 % som gödsel på åkrar och i grönygnadsarbeten. Avloppsslammet tygodkänns.

Ansvar: Kommunen, Kimitoöns Vatten affärsverk

Medel: Tillräckliga årliga investeringar och ansökning av extern finansiering. Redovisning i Kimitoöns Vattens årsberättelse.

Kommunen informerar aktivt om kretsloppsanpassad avloppsteknik för enskilda fastigheter och byar. Målet är att 50 % av fosfor från avlopp återvinns. Kimitoön blir expert på kretsloppsanpassad avloppsteknik

Ansvar: Kommunen, bygg- och miljötillsynen, tekniska nämnden, Kimitoöns Vatten.

Medel: Personalen bör få tillräcklig kompetens och erbjudas möjlighet att delta i utbildning. Samarbete med jordbrukare hålls. Kommunen erbjuder möjlighet att ta emot urin från urinseparerande toaletter.

Utvecklingsplanen för vattentjänster 2009 – 2020, följs och tillämpas genom att de satsningar som nämns i planen vidtas.

Ansvar: Kommunen, Kimitoöns Vatten affärsverk.

Medel: Tillräckliga årliga investeringar och ansökning av extern finansiering.

LIVSMILJÖ – Resurssnåla kretslopp, god bebyggd miljö och vård av natur och kulturmiljöer

Kimitoön är en gammal kulturbygd. Vi har historiskt ansvar att bevara detta arv och överlämna det till kommande generationer. Kretsloppstänkandet bör utvecklas i all verksamhet. På Kimitoön finns mycket åkermark och det är en av grundförutsättningarna för ett sunt kretslopp.

HELA KIMITOÖN

Målet är kretsloppsmedvetna Kimitoöbor. Genom en hög grad av återvinning och en bättre utnyttjade av näringsämnen åstadkoms ett mera resurssnålt kretslopp. Avfall är ofta en råvara för någon annan. Önskade restprodukter minimeras.

Ansvar: Kommunen, kommuninvånarna, företagen.

Medel: Information.

Kimitoön har värdefulla natur- och kulturmiljöer bestående av odlingslandskap, historiska miljöer och skärgård. Ansvaret för att bevara och förmedla detta arv till kommande generationer delas av alla. Kommunen värnar om kultur- och naturmiljöer i planläggning och byggande.

Ansvar: Kommunen/planläggningen, områdenas ägare och innehavare

Medel: Information, ansvarsfull planläggning, aktivt samarbete med ELY-centralens ansvarsområde för miljö och naturresurser, Egentliga Finlands landskapsmuseum.

KOMMUNEN

Användningen av närproducerade livsmedel ökar. Med närproducerat avser man inhemska produkter.

Ansvar: Avdelningen för miljö och teknik

Medel: Vid upphandling är närproducerat ett urvalskriterium. Användningen av närproducerade livsmedel rapporteras i verksamhetsberättelsen.

I all verksamhet iaktas ekologiska och hållbara aspekter på så sätt att produkters och tjänsters ursprung, miljöpåverkan, sociala effekter och lokalt sysselsättande verkan bedöms och används som valkriterium.

Ansvar: Kommunens samtliga förtroendevalda och anställda

Medel: I samtliga beslut utförs en konsekvensbedömning i fyra steg, genom att ställa och svara på frågan: Är beslutet/åtgärden hållbar sett ur perspektiven

- ✓ Ekonomi
- ✓ Ekologi
- ✓ Socialt hänsynstagande
- ✓ Kulturellt
- ✓ Lokal sysselsättning

Bedömningen utförs enligt en tregradig skala;

inte alls = 0
i möjlig mån = 1
helt och fullt = 2

Konsekvensbedömningen bör ge minst vitsordet 6 av 10.

Kommunens mål gällande avfallshanteringen är följande:

- ✓ Avfallstaxa som grundar sig på vikt utreds och ett eventuellt beslut om införande av viktbase-rad taxa fattas i god tid före avfallstransporterna konkurrensutsätts nästa gång (2013)
- ✓ Aktivt arbete för avfallssortering till nyttobruk och användningen av avfall som energiråvara. Rent träavfall utnyttjas lokalt som bränsle. Blandavfallsmängden bör årligen minska.
- ✓ Slamtömningen av slamavskiljare och slutna tankar är en kommunalt anordnad avfallsservice som sköts fastighetsvis. Om ibruktagande fattas beslut under 2011

Ansvar: Avdelningen för miljö och teknik, Rouskis Oy, Kimitoöns Vatten

Medel: Uppföljning och rapportering av alla avfalls-slag i kommunens verksamhetsberättelse

Skogsmarken och skogsvården i de kommunalt ägda skogarna beaktas friluftsliv och biologisk mångfald. Kommunen satsar på lätta trafikleder, rid- och häststigar, frilufts- och vandringsleder samt på badstränder. Skogen är PEFC- certifierad.

Ansvar: Avdelningen för miljö- och teknik, utvecklings-avdelningen och fritidsenheten.

Medel: Samarbete med privata markägare ifråga om stigar och vandringsleder.

Investeringar görs med projektmedel.

KUNSKAP – Utbildning och information är basen för miljöhänsyn

På Kimitoön är miljötänkandet bra förankrat. Västans fjärds arbete med utsläppsfri kommun och den livliga frivilligverksamheten inom miljöskyddsarbetet är en god grund. Kunskaper och medvetenheten om hållbar utveckling har goda förutsättningar att utvecklas positivt. En god utbildningsgrund, aktiv vuxenutbildning och engagerad personal inom utbildningsarbetet är de viktigaste byggstenarna. EKO-LOGISKT programmet ger ytterligare skjuts för miljöarbetet och är också viktigt för att bevara och förbättra bilden av Kimitoön som en attraktiv ort för boende, företagsamhet eller gör orten intressant att besöka.

HELA KIMITOÖN

Kimitoön samarbetar i branschöverskridande nätverk i miljöfrågor. Det är viktigt med ett öppet samarbete med näringsliv, utbildning och kommunen i alla frågor, men speciellt i frågor med energi och miljöprofil, för att vidga kompetensen och engagemanget. Kimitoön samarbetar också med regionala myndigheter, andra kommuner, föreningar och branschorganisationer för utbyte av kunskaper och erfarenheter.

Ansvar: Hela förvaltningen och de förtroendevalda

Medel: Kurser, informationsverksamhet, seminarier, organiserade och/eller ad-hoc samarbetsgrupper.

KOMMUNEN

Kommunen utreder och fattar beslut om deltagande i ett miljöledningssystem och eventuell miljöcertifiering av verksamheten senast 2013

Ansvar: Hela förvaltningen med miljö och teknik samt kommunstyrelsen som speciellt ansvariga.

Medel: Grundlig utredning om för- och nackdelar, kostnader och personresursernas tillräcklighet.

För miljöarbete är miljöfostran och information i förskola, grundskola och vuxeninstitutet en av hörnstenarna för framgångsrik utveckling av hållbar utveckling. Barn och ungdomar är goda miljöambassadörer i samhället.

Ansvar: Bildningsnämnden, bildningsavdelningen, vuxeninstitutet och skolorna.

Medel: Utnyttja läroplanen så att miljöfrågorna lyfts fram. Kursutbudet i vuxeninstitutet utvecklas gällande hållbar utveckling. Delta i nationella och internationella miljöprogram.

Kommunen är en aktiv informatör i miljö- och energifrågor. Kommuninvånarnas intresse för en hållbar livsstil stöds genom utbildning och information.

Ansvar: Förvaltningen i sin helhet och speciellt tekniska nämnden, bygg- och miljötillsynsnämnden och bildningsnämnden. Vuxeninstitutet.

Medel: Ett årligen återkommande miljö- och eller energiseminarium med aktuella teman. Seminarierna har årligen klara målgrupper. Viktigt att involvera näringslivet (inklusive industrin och lantbruket), högskolor i grannskapet och lokala utbildningsinstanser. Samarbete med miljöorganisationerna.

Årets miljöpris inrättas.

Ansvar: Kommunen/ utvecklingsavdelningen.

Medel: Ett årligt pris/utnämning som värderas och ges publicitet

På basen av miljömålen i detta program intas i kommunens budget- och bokslutsarbete avdelningsvisa (verksamhetskopplade) miljömål. I budgeten beskrivs årligen ett eller några miljömål som prioriteras för hela den kommunala verksamheten och som utvärderas. Miljömålen införs i budgeten för 2011.

Inom EKO-LOGISKT (=Hållbar utveckling) utarbetas i samråd med ekonomiavdelningen ett sätt att enkelt, överskådligt och på ett populariserat sätt beskriva och utvärdera miljömålen.